

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут філології
Кафедра германської філології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.В.Жульєв
" 26 " 11 " 20 20 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Лінгвістичні студії:
Загальне мовознавство
Історія лінгвістичних вчень.**

для студентів

спеціальності: 0.35 Філологія
спеціалізації: 035.04 Германські мови та літератури (переклад включно)
освітніх програм: 035.04.01 Мова і література (англійська)
035.04.02 Мова і література (німецька)
другого (магістерського) освітнього рівня

Київ 2020-2021

Розробники:

Бунітова Ізабелла Рафаїлівна – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри германської філології;

Говорун Надія Володимирівна - викладач кафедри германської філології.

Викладачі:

Бунітова Ізабелла Рафаїлівна – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри германської філології.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри германської філології

Протокол від 31.08.2020р. № 1

Завідувач кафедри _____

(підпис)

А.В. Талдан

Робочу програму погоджено з гарантом освітніх (професійної/наукової) програм (керівник проєктної групи):

035.04.01 Мова і література (англійська); другого (магістерського) рівня вищої освіти.

_____, _____. 2020р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми

(керівник проєктної групи) _____

(підпис)

І.Р. Бунітова

035.04.02 Мова і література (німецька); другого (магістерського) рівня вищої освіти.

_____, _____. 2020р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми

(керівник проєктної групи) _____

(підпис)

Л.А. Сажко

Робочу програму перенірено

_____, _____. 2020р.

Заступник директора інституту Філології з науково-методичної та навчальної роботи _____

(підпис)

Л.І. Запуг

Продано світа на:

на 20____/20____ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ) _____ к.с. № ____ р., протокол № ____

на 20____/20____ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ) _____ к.с. № ____ р., протокол № ____

на 20____/20____ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ) _____ к.с. № ____ р., протокол № ____

на 20____/20____ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ) _____ к.с. № ____ р., протокол № ____

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Освітня програма 035.04.01 Мова і література (англійська)

«Лінгвістичні студії»

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання			
	денна		заочна	
Вид дисципліни	обов'язкова			
Мова викладання, навчання та оцінювання	англійська			
Загальний обсяг кредитів / годин	6/180			
Курс	5-6		5-6	
Семестр	9-10	11	9-10	11
Кількість змістових модулів з розподілом:	5		5	
Обсяг кредитів	3	3	3	3
Обсяг годин, в тому числі:	90	90	90	90
Аудиторні	36	36	12	12
Модульний контроль	6	6	-	-
Семестровий контроль	15	15	15	15
Самостійна робота	33	33	63	63
Форма семестрового контролю	Екзамен		Екзамен	
«Загальне мовознавство»				
Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання			
	денна		заочна	
Вид дисципліни	обов'язкова			
Мова викладання, навчання та оцінювання	англійська			
Загальний обсяг кредитів / годин	3/90			
Курс	5		5	
Семестр	9	10	9	10
Кількість змістових модулів з розподілом:	1	2	1	2
Обсяг кредитів	1	2	1	2
Обсяг годин, в тому числі:	30	60	30	60
Аудиторні	12	24	4	8
Модульний контроль	2	4	-	-
Семестровий контроль	-	15	-	15
Самостійна робота	16	17	26	37
Форма семестрового контролю		Екзамен		Екзамен

«Історія лінгвістичних вчень»		
Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	англійська	
Загальний обсяг кредитів / годин	3/90	
Курс	6	6
Семестр	11	11
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	2
Обсяг кредитів	3	3
Обсяг годин, в тому числі:	90	90
Аудиторні	36	12
Модульний контроль	6	-
Семестровий контроль	15	15
Самостійна робота	33	63
Форма семестрового контролю	Екзамен	Екзамен

Освітня програма 035.04.02 Мова і література (німецька)

«Лінгвістичні студії»

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання		
	денна	заочна	
Вид дисципліни	обов'язкова		
Мова викладання, навчання та оцінювання	англійська		
Загальний обсяг кредитів / годин	6/180		
Курс	5-6		-
Семестр	9-10	11	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	5		-
Обсяг кредитів	3	3	-
Обсяг годин, в тому числі:	90	90	-
Аудиторні	24	24	-
Модульний контроль	6	6	-
Семестровий контроль	15	15	-
Самостійна робота	45	45	-
Форма семестрового контролю	Екзамен		-

«Загальне мовознавство»

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання		
	денна	заочна	
Вид дисципліни	обов'язкова		
Мова викладання, навчання та оцінювання	англійська/ українська		
Загальний обсяг кредитів / годин	3/90		
Курс	5		-
Семестр	9	10	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	1	2	-
Обсяг кредитів	1	2	-
Обсяг годин, в тому числі:	30	60	-
Аудиторні	8	16	-
Модульний контроль	2	4	-
Семестровий контроль	-	15	-
Самостійна робота	20	25	-
Форма семестрового контролю		Екзамен	-

«Історія лінгвістичних вчень»

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	англійська/ українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	3/90	
Курс	6	-
Семестр	11	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	-
Обсяг кредитів	3	-
Обсяг годин, в тому числі:	90	-
Аудиторні	24	-
Модульний контроль	6	-
Семестровий контроль	15	-
Самостійна робота	45	-
Форма семестрового контролю	Екзамен	-

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСУ

Мета дисципліни – ознайомлення зі змістом та головними напрямками мовознавства з огляду на сучасний поліпарадигмальний простір лінгвістичного знання. Виклад матеріалу зосереджено довкола як традиційних дисциплін, поняттєво-категорійний апарат яких є усталеним, так і довкола нових парадигм, зокрема лінгвометодології, генеративної і когнітивної лінгвістики, лінгвосеміотики.

Завдання дисципліни – ознайомити студентів з історією становлення, основними засадами, досягненнями, зміною проблемних областей та динамікою становлення мовознавства як науки, загальними законами розвитку та функціонування мови, методами дослідження мов; схарактеризувати процедурний апарат основних галузей мовознавства, здійснити аналіз ключових проблем, спірних питань, що має суттєво поглибити загальну лінгвістичну підготовку словесника.

Предмет дисципліни – мова як засіб спілкування, проблема сутності мови, її функцій, структури і розвитку.

Взаємозв'язок дисципліни з іншими дисциплінами навчального плану. Курс «Лінгвістичні студії» включає такі дисципліни як «Загальне мовознавство» і «Історія

лінгвістичних вчень», які є невід'ємним складником гуманітарного циклу на ряду з теорією та практикою перекладу, історією англійської мови, германськими мовами, філософією та ін.

Курс передбачає формування у студентів наступних компетентностей.

- здатність бути критичним і самокритичним;
- організовувати та структурувати дослідження; робити статистичні підрахунки; аналізувати дані дослідження; обговорювати висновки та зміст науково-дослідної праці;
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово згідно різних комунікативних стилів, а саме: неофіційного, офіційного та наукового;
- здатність абстрактно та аналітично мислити, генерувати та моделювати нові ідеї (бути креативним), розробляти та управляти проектами, здійснювати їх філологічний супровід, та представляти результати вчасно;
- здатність працювати та адаптуватися до міжнародного професійного середовища;
- здатність використовувати поглиблені знання зі спеціалізованих дисциплін, вміти здійснювати аналіз, систематизацію та прогноз певних лінгвальних явищ, вміти розпізнавати, оцінювати та прогнозувати загальнокультурні, виховні, етичні наслідки певних процесів в мові та літературі;
- уміти використовувати у професійній діяльності знання із загального мовознавства, сучасної теорії літератури, теоретичних аспектів іноземної мови; розуміти специфіку комунікативних процесів у сучасному інформаційному суспільстві; в межах комунікативних ситуацій вміти застосувати прагматичну та міжкультурну компетенції з європейських мов;
- уміння використовувати теоретичні та практичні знання з другої іноземної мови для здійснення фахової науково-дослідної діяльності; уміння інтегровано застосовувати мовні знання другої мови (фонетичні, лексичні, граматичні,

стилістичні) у широкому спектрі комунікативних ситуацій приватного, громадського, наукового і професійного життя;

- уміння практично застосовувати п'ять видів мовленнєвої діяльності іноземної мови (аудіювання, читання, говоріння, письмо, переклад); здатність інтегровано застосовувати мовні знання німецької мови (фонетичні, лексичні, граматичні, стилістичні) у широкому спектрі комунікативних ситуацій приватного, громадського, наукового і професійного життя; володіння евристичними методами розв'язування професійних лінгво-комунікативних задач; здатність використовувати знання іноземної мови для іншомовного спілкування;

- володіння навичками публічного мовлення, аргументації, ведення дискусії і наукової полеміки; готовність до створення, редагування, реферування і систематизації всіх типів іншомовної ділової документації, публіцистичних текстів, аналітичних оглядів й есе; здатність аналізувати та продукувати тексти різної стилістичної спрямованості іноземною мовою;

- володіння термінологічними, лексичними, синтаксичними та морфологічними нормами іспанської мови та уміння їх застосовувати у процесі різних видів перекладу; здатність визначати текстуальні риси у різних сферах комунікації;

- володіння компетенціями, необхідними для здійснення перекладацької діяльності (стратегії перекладу, перекладацькі прийоми та трансформації); здатність мобілізувати компетенції, отримані зі своєї основної спеціальності і суміжних дисциплін, і успішно застосовувати їх в процесі перекладу.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

- знати та розуміти сучасні підходи до аналізу тексту і дискурсу; вміти аналізувати тексти різної стилістичної спрямованості;
- знати та розуміти теорію і історію когнітивної лінгвістики, психо- і соціолінгвістики, типологічного мовознавства як теоретичної бази дослідницької і прикладної діяльності в галузі вітчизняного і зарубіжного

мовознавства;

- демонструвати глибокі знання основ філології у таких дисциплінах: комунікативні стратегії німецької мови, наукова німецька мова, література країни, мова якої вивчається, теорія мовної комунікації, сучасні аспекти лінгвістики, методологія і методи філологічних досліджень, теорія і практика перекладу, лінгводидактика;
- виявляти глибокі знання та розуміння сучасних підходів до аналізу тексту і дискурсу; розумітися на аналізуванні та продукуванні текстів різної стилістичної спрямованості основною іноземною мовою;
- ефективно спілкуватися основною іноземною мовою для здійснення професійної і міжособистісної комунікації;
- ефективно застосовувати ІКТ-технології в професійній діяльності.

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Освітня програма 035.04.01 Мова і література (англійська)

Тематичний план для денної форми навчання

«ЗАГАЛЬНЕ МОВОЗНАВСТВО»

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин					
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Самостійна робота	Підсумковий контроль
1. Модуль 1. Мова як системно-структурне утворення.							
1.	Предмет і методи мовознавства	9	4	2	2	5	
2.	Системність як найважливіша характеристика мови. Мова як система систем. Структура системи як сукупність внутрішньо системних зв'язків.	10	4	2	2	6	
3.	Взаємозв'язок мови і мислення. Когнітивна лінгвістика: поняття та категорійний апарат.	9	4	2	2	5	

	Когніція, як пізнавальний процес і сукупність психічних процесів сприйняття світу, спостереження, мислення, категоризації і концептуалізації.						
	<i>Разом за 1 модуль</i>	30	12	6	6	16	2
Модуль 2. Синтагматико-парадигматична модель мови.							
4.	Мова і суспільство. Форми функціонування літературної мови. Поняття норми і кодифікації. Поняття соціолінгвістики та діалектології.	6	4	2	2	2	
5.	Мова як система знаків. Типологія мовних знаків. Три основних аспекти знака. Семіотика: об'єкт та предмет дослідження.	8	4	2	2	4	
6.	Поняття ярусів мови та її одиниць. Парадигматичні та синтагматичні відношення між мовними одиницями.	8	4	2	2	4	
	<i>Разом за 2 модуль</i>	24	12	6	6	10	2
Модуль 3. Становлення мовознавства як науки: наукової парадигми, лінгвістичні студії							
7.	Семіотичні ідеї Платона. Теорія номінацій у діалозі Платона «Кратил».	6	4	2	2	2	
8.	Основні концептуальні засади порівняльно-історичного мовознавства.	6	4	2	2	2	
9.	Типологічне мовознавство. Завдання і цілі лінгвотипології. Типи мовних універсалій. Типологічна класифікація мов.	7	4	2	2	3	
	<i>Разом за 3 модуль</i>	21	12	6	6	7	2
	<i>Екзамен</i>	15					15
	<i>Разом за курс</i>	90	36	18	18	33	6/15

«ІСТОРІЯ ЛІНГВІСТИЧНИХ ВЧЕНЬ»

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин					
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Модуль 1. Розвиток мовознавства як науки							
1.	Лінгвометодологія. Предмет, об'єкт, головні завдання, ключові поняття. Характеристика	8	4	2	2	4	

	головних наукових парадигм та принципів лінгвістики.						
2.	Тенденції розвитку мовознавства у середні віки та епоху Відродження. Вчення модистів. Філософія Р. Декарта. Граматика Пор-Рояль та її вплив на подальший розвиток мовознавства	8	4	2	2	4	
3.	Ідея історичного розвитку мови. Відкриття санскриту. Становлення порівняльно-історичного мовознавства. Молодограматизм як напрям порівняльно-історичного мовознавства	8	4	2	2	4	
4.	Структурна лінгвістика. Історія становлення, основні напрями, ідеологія. Мова як знакова система. Лінгвістична концепція Ф. де Сосюра.	8	4	2	2	4	
	Разом за 1 модуль	34	16	8	8	16	2
Модуль 2. Сучасний стан загального мовознавства: наукової парадигми, лінгвістичні студії							
5.	Американський дескриптивізм. Л.Блумфільд, Я. Херріс, Ч. Хоккет.	8	4	2	2	4	
6.	Європейський структуралізм. Празький лінгвістичний гурток: В. Матезіус, Р. Якобсон, Н.С. Трубецькой	8	4	2	2	4	
7.	Генеративна лінгвістика. Хомськіанська революція. Програма мінімалізму і створення універсальної граматики Н. Хомського	13	8	4	4	5	
8.	Когнітивна лінгвістика та когнітивна семантика. Поняття концепту та фрейму. Концептуальна та мовна картини світу.	8	4	2	2	4	
	Разом за 2 модуль	41	20	10	10	17	4
	Екзамен	15					15
	Разом за курс	90	36	18	18	33	6/15

Тематичний план для заочної форми навчання

«ЗАГАЛЬНЕ МОВОЗНАВСТВО»

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин				
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Самостійна робота

2. Модуль 1. Мова як системно-структурне утворення.						
1.	Предмет і методи мовознавства. Системність як найважливіша характеристика мови. Мова як система систем. Структура системи як сукупність внутрішніх системних зв'язків.	16	2	1	1	14
2.	Взаємозв'язок мови і мислення. Когнітивна лінгвістика: поняття та категорійний апарат. Когніція, як пізнавальний процес і сукупність психічних процесів сприйняття світу, спостереження, мислення, категоризації і концептуалізації.	14	2	1	1	12
<i>Разом за 1 модуль</i>		30	4	2	2	26
Модуль 2. Синтагматико-парадигматична модель мови.						
4.	Мова як система знаків. Типологія мовних знаків. Три основних аспекти знака. Семіотика: об'єкт та предмет дослідження.	15	3	1	2	12
5.	Поняття ярусів мови та її одиниць. Парадигматичні та синтагматичні відношення між мовними одиницями.	15	2	1	1	13
6.	Основні концептуальні засади порівняльно-історичного мовознавства. Типологічне мовознавство. Завдання і цілі лінгвотипології. Типи мовних універсалій. Типологічна класифікація мов.	15	3	2	1	12
<i>Разом за 2 модуль</i>		45	8	4	4	37
<i>Екзамен</i>		15				
<i>Разом за курс</i>		90	12	6	6	63

«ІСТОРІЯ ЛІНГВІСТИЧНИХ ВЧЕНЬ»

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин				
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Самостійна робота
Модуль 1. Розвиток мовознавства як науки						

1.	Характеристика головних наукових парадигм та принципів лінгвістики. Тенденції розвитку мовознавства у середні віки та епоху Відродження. Вчення модистів. Філософія Р. Декарта. Граматика Пор-Рояль та її вплив на подальший розвиток мовознавства	18	3	2	1	15
2.	Ідея історичного розвитку мови. Становлення порівняльно-історичного мовознавства. Структурна лінгвістика. Історія становлення, основні напрями, ідеологія. Мова як знакова система. Лінгвістична концепція Ф. де Сосюра.	19	3	2	1	16
<i>Разом за 1 модуль</i>		37	6	4	2	31
Модуль 2. Сучасний стан загального мовознавства: наукової парадигми, лінгвістичні студії						
3.	Американський дескриптивізм. Європейський структуралізм. Празький лінгвістичний гурток: В. Матезіус, Р. Якобсон, Н.С. Трубецькой	19	3	2	1	16
4.	Генеративна лінгвістика. Програма мінімалізму і створення універсальної граматики Н. Хомського Когнітивна лінгвістика та когнітивна семантика. Поняття концепту та фрейму. Концептуальна та мовна картини світу.	19	3	2	1	16
<i>Разом за 2 модуль</i>		38	6	4	2	32
<i>Екзамен</i>		15				
<i>Разом за курс</i>		90	12	8	4	63

Освітня програма 035.04.02 Мова і література (німецька)

Тематичний план для денної форми навчання

«ЗАГАЛЬНЕ МОВОЗНАВСТВО»

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин				
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Самостійна робота
3. Модуль 1. Мова як системно-структурне утворення.						

1.	Предмет і методи мовознавства	7	1	1		6	
2.	Системність як найважливіша характеристика мови. Мова як система систем. Структура системи як сукупність внутрішньо системних зв'язків.	10	3	1	2	7	
3.	Взаємозв'язок мови і мислення. Когнітивна лінгвістика: поняття та категорійний апарат. Когніція, як пізнавальний процес і сукупність психічних процесів сприйняття світу, спостереження, мислення, категоризації і концептуалізації.	11	4	2	2	7	
	<i>Разом за 1 модуль</i>	30	8	4	4	20	2
Модуль 2. Синтагматико-парадигматична модель мови.							
4.	Мова і суспільство. Форми функціонування літературної мови. Поняття норми і кодифікації. Поняття соціолінгвістики та діалектології.	5	1	1		4	
5.	Мова як система знаків. Типологія мовних знаків. Три основних аспекти знака. Семіотика: об'єкт та предмет дослідження.	8	4	2	2	4	
6.	Поняття ярусів мови та її одиниць. Парадигматичні та синтагматичні відношення між мовними одиницями.	7	3	1	2	4	
	<i>Разом за 2 модуль</i>	22	8	4	4	12	2
Модуль 3. Становлення мовознавства як науки: наукової парадигми, лінгвістичні студії							
7.	Семіотичні ідеї Платона. Теорія номінацій у діалозі Платона «Кратил».	7	3	1	2	4	
8.	Основні концептуальні засади порівняльно-історичного мовознавства.	5	1	1		4	
9.	Типологічне мовознавство. Завдання і цілі лінгвотипології. Типи мовних універсалій. Типологічна класифікація мов.	9	4	2	2	5	
	<i>Разом за 3 модуль</i>	21	8	4	4	13	2
	<i>Екзамен</i>	15					15
	<i>Разом за курс</i>	90	24	12	12	45	6/15

«ІСТОРІЯ ЛІНГВІСТИЧНИХ ВЧЕНЬ»

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин					
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Модуль 1. Розвиток мовознавства як науки							
1.	Лінгвометодологія. Предмет, об'єкт, головні завдання, ключові поняття. Характеристика головних наукових парадигм та принципів лінгвістики.	6	1	1		5	
2.	Тенденції розвитку мовознавства у середні віки та епоху Відродження. Вчення модистів. Філософія Р. Декарта. Граматика Пор-Рояль та її вплив на подальший розвиток мовознавства	8	3	1	2	5	
3.	Ідея історичного розвитку мови. Відкриття санскриту. Становлення порівняльно-історичного мовознавства. Молодограматизм як напрям порівняльно-історичного мовознавства	9	4	2	2	5	
4.	Структурна лінгвістика. Історія становлення, основні напрями, ідеологія. Мова як знакова система. Лінгвістична концепція Ф. де Сосюра.	9	4	2	2	5	
	<i>Разом за 1 модуль</i>	32	12	6	6	20	2
Модуль 2. Сучасний стан загального мовознавства: наукової парадигми, лінгвістичні студії							
5.	Американський дескриптивізм. Л.Блумфільд, Я. Херріс, Ч. Хоккет.	7	1	1		6	
6.	Європейський структуралізм. Празький лінгвістичний гурток: В. Матезіус, Р. Якобсон, Н.С. Трубецькой	9	3	1	2	6	
7.	Генеративна лінгвістика. Хомськіанська революція. Програма мінімалізму і створення універсальної граматики Н. Хомського	11	4	2	2	7	
8.	Когнітивна лінгвістика та когнітивна семантика. Поняття концепту та фрейму. Концептуальна та мовна картини світу.	10	4	2	2	6	
	<i>Разом за 2 модуль</i>	37	12	6	6	25	4
	<i>Екзамен</i>	15					15
	<i>Разом за курс</i>	90	24	12	12	45	6/15

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЗАГАЛЬНЕ МОВОЗНАВСТВО»

Модуль 1. Мова як системно-структурне утворення.

Тема 1. Предмет і метод мовознавства (лекція 2 год.)

Семинарське заняття – 2 год.

1. Мовознавство (лінгвістика) – це наука, що вивчає мови і людську мову взагалі. Як будь-яка наука, мовознавство виникло у зв'язку з практичними потребами, але поступово розвинулося в складну і розгалужену систему дисциплін як теоретичного, так і прикладного характеру. Усередині теоретичного мовознавства умовно розрізняють приватне і загальне мовознавство.
2. Часткове мовознавство займається окремою мовою (українською англійською та ін.) або групою споріднених мов (скажімо, слов'янськими мовами). Воно може бути синхронним, яке описує факти мови в якийсь момент її історії (найчастіше факти сучасної мови), або діяхронним (історичним), коли простежується розвиток мови протягом визначеного відрізка часу. Синхронний (двн.-гр. *syn* 'разом з' і *chronos* 'час') означає 'перебуває в одній часовій площині'; діяхронний (від *dia* 'через, крізь' і *chronos*) – 'відноситься до змін у часі'.
3. Спільними особливостями людської мови займається загальне мовознавство. Воно досліджує сутність і природу мови, проблему її походження, загальні закони її розвитку та функціонування, розробляє методи дослідження мов. У межах загального мовознавства виділяють типологічне мовознавство, яке передбачає зіставлення як споріднених, так і неспоріднених мов з метою виявлення загальних закономірностей мови. Загальне і, зокрема, типологічне мовознавство виявляє і формулює мовні універсали, властиві для всіх мов світу (абсолютні універсали) або для значної більшості мов (статистичні універсали). Абсолютними універсалами є, наприклад, такі твердження: 1) в усіх мовах існують приголосні і голосні звуки; 2) у всіх мовах є імена власні; 3) в усіх мовах є категорія модальності та ін. Приклад статистичної універсали: майже в усіх мовах в займенниках розрізняють не менше двох чисел (винятки: давня і сучасна яванська). Одним з важливих завдань загального мовознавства є наукове визначення понять, якими користується мовознавство, – таких, наприклад, як згадані вище «голосний» і «приголосний», «власна назва» та ін.
4. Прикладне мовознавство також вирішує завдання, що належать одній мові, і завдання, принципово застосовані до матеріалу будь-якої мови: створення і вдосконалення письма; навчання письму, читанню, культура мовлення; створення систем автоматичного перекладу, автоматичного пошуку, анотування і реферування інформації, створення систем, що забезпечують спілкування людини з машиною природною мовою.

Тема 2. Мова як системно-структурне утворення (лекція 2 год.)

Семінарське заняття – 2 год.

1. Мова як винятково складне утворення визначають з різних точок зору залежно від того, яка сторона або сторони мови виділяються. Дефініції мови: а) з точки зору її функцій; б) її ладу; в) як засіб формування, вираження і думки; г) як система знаків; д) із соціальної точки зору; е) з точки зору теорії інформації.
2. Системність як найважливіша характеристика мови. Термін «системний». Система як цілісний об'єкт, що складається з елементів, які перебувають у взаємних відношеннях. Дискретність як найважливіша властивість системи.
3. Матеріальні та ідеальні системи. Первинні і вторинні матеріальні системи. Прості і складні системи. Мова як вторинна або семіотична система.
4. Структура системи як сукупність внутрішньо системних зв'язків.
5. Система як деякий об'єкт, що включає в себе елементи та їхні зв'язки, структура як сукупність внутрішньо системних зв'язків або як внутрішня організацію, упорядкованість об'єкта.
6. Мова як надскладна система становить систему систем, а також набір шаблонів і кліше, за якими у мовленні створюються конкретні мовленнєві утворення (речення), що містять інформацію.

Тема 3. Взаємозв'язок мови і мислення (лекція 2 год.)

Семінарське заняття – 2 год.

1. Мова як інструмент породження, передачі і зберігання інформації тісно пов'язана з мисленням, з духовною діяльністю людей, спрямованої на пізнання об'єктивно існуючого світу, на його інтерпретацію (моделювання) в людській свідомості.
2. Невербальне мислення здійснюється за допомогою чуттєвих образів, що виникають в результаті сприйняття вражень дійсності і потім зберігаються в пам'яті і відтворені уявою. Невербальне мислення у людини і тварини.
3. Вербальне мислення оперує поняттями, закріпленими у словах, судженнях, умовиводах, аналізує та узагальнює, будує гіпотези і теорії. Мова певним чином організовує знання людини про світ, розчленовує і закріплює ці знання і передає їх наступним поколінням. Понятійне мислення. Функціональна асиметрія мозку (завдання лівої і правої півкуль).
4. Когнітивна лінгвістика. Природа мовного знання, про його засвоєння і використання. «Ментальні» основи розуміння й продукування мовлення. Терміни і поняття «когнітивний» Когніція, як пізнавальний процес і сукупність психічних процесів сприйняття світу, спостереження, мислення, категоризації і концептуалізації.
5. Концептуалізація і категоризація як основні процеси когніції. Кінцеві результати і цілі діяльності. Поняття концепта як ментальної одиниці. Екстралінгвальні чинники, які беруть участь в утворенні концептів. Концептуальний аналіз.
6. Поняття категорії.

Модуль 2. Синтагматико-парадигматична модель мови.

Тема 1. Мова і суспільство (лекція 2 год.)

Семінарське заняття – 2 год.

1. Мова як надбання колективу. Поняття мовної спільноти. Мови етнічних колективів використовуються як засіб міжетнічного спілкування (англійська, французька, німецька, іспанська, російська).
2. Мова етнічної спільноти не є абсолютно єдиним на всій території свого поширення і у всіх сферах свого використання.
3. Соціолінгвістика. Діалектологія. Діалекти і говірки. Діалекти територіальні і соціальні. Протиставлення мови літературної і діалектів. Сукупність питань, пов'язаних з впливом суспільства на мову і з мовними ситуаціями, що складаються в суспільстві. Поняття ізоглоси. Картографування явищ, представлених в діалектах (нанесення цих явищ на географічну карту), становить завдання діалектографії і лінгвістичної географії, що займається також історичним тлумаченням ізоглот: їх розташування відображає факти історії краю – напрям і межі впливу економічних, політичних і культурних центрів, шляхи розселення, торгові шляхи і т. д.
4. Літературна мова – варіант загальнонародного мови, який розуміється як зразковий. Форми функціонування. Поняття норми і кодифікації. Просторіччя. Літературна мова, що обслуговує два або кілька різних народів, має відповідні в а р і а н т и (британський і американський варіанти літературної англійської мови). Професійна диференціація суспільства. Професійні а р г о. Внутрішнє членування відповідного мовного колективу. Приклади.
4. Наявність в усній і письмовій мові індивідуальних особливостей («ідіолект» - індивідуальний варіант мови).

Тема 2. Мова як система знаків (лекція 2 год.)

Семінарське заняття – 2 год.

1. Поняття мовного знаку. Дефініція. Предмет, цілі та завдання лінгвосеміотики. Знак, дефініція, будова, властивості (Ф. де Соссюр, Ч.С. Пірс, Ч. Огден, А. Річардс). Приклади семіотичних систем. Семіотичні ідеї Платона.
2. Типологія мовних знаків за Ч.С. Пірсом. Знаки-копії (ікони), індекси, символи. Характер зв'язку між сигніфікатом і сигніфікантом у кожного з трьох типів знаку. Класи мовних іконічних знаків у лексиці, синтаксисі і морфології. Іконічні знаки у мистецтвах, графіці і штучних семіотиках.
3. «Основи теорії знаків» логіка, філософа Чарльза Вільяма Моріса (Чикаго, 1938). Три основних аспекти знака (функції або виміри семіозису: (1) син тактика; (2) семантика; (3) прагматика. Три розділи семіотики (об'єкт, предмет дослідження).

4. Семіотичні ідеї Романа Якобсона (1896-1982). Межі знака. Положення семіотики у колі наук. Структура комунікативного акта. Універсальність опозиції «метафора – метонімія» у мові, у роботі мозку, мистецтвах. Природа подібності між генетичним кодом людини і її мовою.

Тема 3. Синтагматико-парадигматична модель мови. Поняття ярусів мови та її одиниць (лекція 2 год.)

Семінарське заняття – 2 год.

1. Між мовними одиницями одного рівня (словом і словом, морфемою і морфемой, фонемой і фонемой) існують відношення двох видів - парадигматичні і синтагматичні (див. Ф. де Соссюр).
2. Парадигматичні відношення – відношення взаємного протиставлення в системі мови між одиницями одного рівня, так чи інакше пов'язаними за змістом. Поняття парадигми. Навести приклади лексичних і граматичних парадигматичних рядів.
3. Синтагматичні відношення – це відношення, в які вступають одиниці одного рівня, поєднуючись один з одним в процесі мовлення або у складі одиниць вищого рівня.
4. Походження термінів парадигма, парадигматичний, синтагма, синтагматичний.

Модуль 3. Становлення загального мовознавства як науки: наукової парадигми, лінгвістичні студії

Тема 1. Діалог Платона «Кратил» (лекція 2 год.)

Семінарське заняття – 2 год.

1. Історія створення.
2. Основні філософські і лінгвістичні дихотомії.
3. Семіотичні ідеї Платона.
4. Теорія номінація у діалозі.

Тема 2. Порівняльно-історичне або генетичне мовознавство і генеалогічна класифікація мов (лекція 2 год.)

Семінарське заняття 2 год.

1. Основні концептуальні засади порівняльно-історичного мовознавства: принцип історизму, аналогії (перша і друга генерація компаративістів).
2. Синхронія і діахронія (Ф. де Соссюр).
3. Теорія мовних змін: варіативність як основна рушійна сила мовних змін: парадокс Соссюра.
4. Порівняння як основний інструмент дослідження
5. Методика сучасної компаративістики або порівняльно-історичний метод як **сукупність методів і конкретних прийомів** вивчення історії споріднених мов, які

генетично походять від єдиної прамови або мови-основи: (генетичне ототожнення фактів, напр. англ. stool – лит. stālas укр. стіл; ісл. hrósa «слава»; укр., рос. краса та ін.; реконструкція праформ; хронологізація і локалізація мовних явищ; генетичне згрупування мов).

6. Реконструкція праформи при порівняльно-історичному аналізі мов (зіставлення кореневих, і афіксальних елементів слів, а також даних писемних пам'яток мертвих мов з даними живих мов і діалектів; порівняння за принципом «кіл, що розсуваються», тобто від зіставлення близько споріднених груп і сімей (українську з російською і білоруською; східнослов'янські – з іншими групами слов'янських, слов'янські з балтійськими, балто-слов'янські – з іншими індоєвропейськими; відокремлювати запозичення).
7. Порівняльно-історичне мовознавство у ХХІ ст.
8. Індоєвропейська сім'я мов.

Тема 3. Типологічне мовознавство (лекція 2 год.)

Семінарське заняття 2 год.

1. Типологія як один із двох основних аспектів вивчення мови поряд із порівняльно-історичним аспектом, від якого вона відрізняється онтологічно (по сутнісним характеристикам предмета дослідження) і епістемологічно (за сукупністю принципів і прийомів дослідження).
2. Завдання, цілі лінгвотипології. Поняття мовної універсалії. Типи мовних універсалій. Поняття ізоморфізму та алломорфізму.
3. Поняття мовного типу. Типологічна класифікація мов за В. фон Гумбольдтом.
4. Ареальна типологія, генетична типологія, порівняльна типологія.
5. Типологічна класифікація мов за Дж. Грінбергом.

«ІСТОРІЯ ЛІНГВІСТИЧНИХ ВЧЕНЬ»

Модуль 1. Розвиток мовознавства як науки

Тема 1. ЛІНГВОМЕТОДОЛОГІЯ (лекція 2 год.)

Семінарське заняття 2 год.

1. Предмет об'єкт, головні завдання.
2. Ключові поняття лінгвометодології.
3. Основні епістемологічні проблеми в лінгвістиці.
4. Поняття наукової парадигми за Т. Куном: епістемічний і соціальний аспекти.
5. Наукові революції та умови, за яких вони відбуваються.

Тема 2. РОЗВИТОК МОВОЗНАВСТВА У СЕРЕДНІ ВІКИ ТА ЕПОХУ ВІДРОДЖЕННЯ (лекція 2 год.)

Семінарське заняття 2 год.

1. Тенденції розвитку мовознавства у середні віки та епоху Відродження.
2. Вчення модистів.
3. Філософія Р. Декарта.

4. Граматика Пор-Рояль та її вплив на подальший розвиток мовознавства.

Тема 3. ПОРІВНЯЛЬНО-ІСТОРИЧНЕ МОВОЗНАВСТВО (лекція 2 год.)

Семінарське заняття 2 год.

1. Ідея історичного розвитку мови (Г. Лейбніц, Й. Гердер, Дж. Віко, Е. де Кондільяк, Ж. Руссо).
2. Відкриття санскриту. Становлення порівняльно-історичного мовознавства (Ф. Бопп, Р. Раск, Я. Гримм, О. Х. Востоков)
3. Молодограматизм як напрям порівняльно-історичного мовознавства (А. Лескін, Г. Остгоф, К. Бругманн, Б. Дельбрюк, Г. Пауль).

Тема 4. СТРУКТУРНА ЛІНГВІСТИКА: ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ, ОСНОВНІ НАПРЯМИ, ІДЕОЛОГІЯ (лекція 2 год.)

Семінарське заняття 2 год.

1. Історія становлення. Метод як теорія.
2. Ідейна спадщина Ф. де Соссюра як методологічна основа с структуралізму.
3. Трактатування понять «система» й «структура» в сучасній лінгвістиці.
4. Основні напрями структуралізму: спільне й відмінне.
5. Формальний аналіз мовних одиниць.

Модуль 2. Сучасний стан загального мовознавства: наукової парадигми, лінгвістичні студії

Тема 5. АМЕРИКАНСЬКИЙ ДЕСКРИПТИВІЗМ: Л.БЛУМФІЛЬД, З. ХЕРРИС, Ч. ХОККЕТ (лекція 2 год.)

Семінарське заняття 2 год.

1. Зародження, історія та етапи розвитку американського дескриптивізму.
2. Філософське обґрунтування американського дескриптивізму.
3. Програма Л. Блумфільда.
4. Дистрибутивний аналіз. Аналіз за безпосередніми складниками (ІС).
5. Граматика фразових структур З. Херріса як предтеча ідей генеративної граматики.

Тема 6. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СТРУКТУРАЛІЗМ. ПРАЗЬКИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ ГУРТОК: В.МАТЕЗІУС, Р.ЯКОБСОН, Н.С. ТРУБЕЦЬКОЙ (лекція 2 год.)

Семінарське заняття 2 год.

1. Празька лінгвістична школа або функціональний структуралізм: історія становлення та етапи розвитку..
2. Ідейна спадщина І.О. Бодуен де Куртене у вченні Празького лінгвістичного гуртка: поняття функції.
3. Основні проблеми мовознавства у структуральній концепції.
4. Внесок Р. Якобсона в загальну теорію структуралізму.

5. Учення про типологію у пражців.

Тема 7. ТЕОРІЯ РЕЧЕННЯ Н. ХОМСЬКОГО: ПОНЯТТЯ ТРАНСФОРМАЦІЇ (лекція 4 год.)

Семінарське заняття 4 год.

1. Граматика як теорія мови.
2. Рання версія поняття трансформації (стандартна теорія).
3. Математична природа та зміст системи правил породження реченнєвих одиниць.
4. Розширена стандартна теорія (EST): процедурний апарат.
5. Еволюція понять глибинної й поверхневої структури речення.
6. Основні правила породження речення.
7. Цілі і завдання програми мінімалізму. Поняттєвий й термінологічний апарат.
8. Створення універсальної граматики.

Тема 8. КОГНІТИВНА ЛІНГВІСТИКА ЯК МЕЖДИСЦИПЛІНАРНА НАУКА (лекція 2 год.)

Семінарське заняття 2 год.

1. Предмет, об'єкт та витоки когнітивної лінгвістики.
2. Поняттєво-термінологічний апарат.
3. Проблема категоризації в когнітивній лінгвістиці.
4. Принципи і проблеми когнітивної семантики.
5. Завдання та головні напрями у сучасній концептології.
6. Проблема концепту у сучасній лінгвістиці. Поняття концептуальної картини світу. Методика концептуального аналізу.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Освітня програма 035.04.01 Мова і література (англійська)

Денна форма навчання

«Загальне мовознавство»

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	3	3	3	3	3	3

Відвідування практичних занять	1	3	3	3	3	3	3
Робота на практичному занятті	10	3	30	3	30	3	30
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Разом		-	71	-	71	-	71
Максимальна кількість балів:		213 балів					

«Історія лінгвістичних вчень»

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	4	4	5	5
Відвідування практичних занять	1	4	4	5	5
Робота на практичному занятті	10	4	40	5	50
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	2	50
Разом			78		120
Максимальна кількість балів - 198					

Розрахунок коефіцієнта: $(213+198)/60 = 6,85$

Заочна форма навчання

«Загальне мовознавство»

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	1	2	2
Відвідування практичних занять	1	2	1	2	2
Робота на практичному занятті	10	2	10	2	20

Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10
Разом	-	-	22	-	34
Максимальна кількість балів - 56					

«Історія лінгвістичних вчень»

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2
Відвідування практичних занять	1	1	1	1	1
Робота на практичному занятті	10	1	10	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	2	10
Разом			18		23
Максимальна кількість балів - 41					

Розрахунок коефіцієнта: $(56+41)/60 = 1,7$

Освітня програма 035.04.02 Мова і література (німецька)

«Загальне мовознавство»

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2	2	2
Відвідування практичних занять	1	2	2	2	2	2	2
Робота на практичному занятті	10	2	20	2	20	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Разом	-	-	59	-	59	-	59
Максимальна кількість балів:		177 балів					

«Історія лінгвістичних вчень»

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	3	3	3	3
Відвідування практичних занять	1	3	3	3	3
Робота на практичному занятті	10	3	30	3	30
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	2	50
Разом			66		96
Максимальна кількість балів - 162					

Розрахунок коефіцієнта: $(177+162)/60 = 5,65$

6.2 Завдання для самостійної роботи

Теми для самостійного опрацювання:

1. Лінгвометодологія: цілі, завдання, напрями розвитку.
2. Поняття наукової революції. Наукові революції в лінгвістиці і передумови їх звершення.
3. Історія становлення структурної лінгвістики.
4. Структурна лінгвістика: завдання, основні напрями дослідження.
5. Структурна лінгвістика. Методи й прийоми аналізу.
6. Американський дескриптивізм: цілі, завдання, основні напрями.
7. Лінгвістична концепція Л. Блумфільда.
8. Лінгвістична концепція З. Херріса.
9. Лінгвістична концепція Ч. Хоккета.
10. Європейський структуралізм і І. О. Бодуен де Куртене.
11. Учення І. О. Бодуен де Куртене про фонему.
12. Празький лінгвістичний гурток і вплив його ідей на сучасне мовознавство.
13. Учення Празького лінгвістичного гуртка і сучасна функціональна лінгвістика.
14. Учення Празького лінгвістичного гуртка про типологію.
15. Учення Празького лінгвістичного гуртка про фонему: «Основи фонології» Н.С. Трубецького.
16. Учення Празького лінгвістичного гуртка про актуальне членування речення.
17. Принципи характерології В. Матезіуса.
18. Копенгагенська лінгвістична школа: принципи і параметри дослідження мови.
19. Глосематика як особливий напрям структуралізму.
20. Історія становлення та етапи розвитку глосематики.
21. Лінгвістична концепція Л. Сльмслева.
22. Основні принципи опису мови у глосематиці.
23. Історія становлення генеративізму. Наступність ідей Л. Блумфільда та З. Херріса.
24. Американська лінгвістика ХХ ст.: основні рольові теоретичні моделі.
25. Хомськiанська революція: передумови звершення.
26. Лінгвістична концепція Н. Хомського: еволюція ідей.
27. Філософська концепція Н. Хомського.
28. Філософські та лінгвістичні витoki генеративізму: «Картезіанська лінгвістика» Н. Хомського.
29. Еволюція понять глибинної та поверхневої структур у генеративній граматиці.
30. Теорія речення за Н. Хомським (стандартна теорія).
31. Створення універсальної граматики. До історії питання.

32. Аналіз структури речення за принципами генеративної граматики.
33. Теорія керування та зв'язування: принципи і методи дослідження.
34. Аргументна структура речення: теорія керування та зв'язування vs. традиційна теорія речення.
35. Фразова структура речення: поняття клаузи і конститuenta.
36. Основні правила породження речення.
37. Поняття трансформації: види.
38. Програма мінімалізму: Цілі і завдання.
39. Модель принципів і параметрів у програмі мінімалізму.
40. Лінгвокогнітологія: предмет, об'єкт, основні напрями.
41. Історія становлення лінгвокогнітології.
42. Завдання та головні напрями у сучасній концептології.
43. Проблема категоризації в когнітивній лінгвістиці.
44. Методика лінгвокогнітивного аналізу: процедурний апарат.
45. Проблема концепту у сучасній лінгвістиці.
46. Принципи і проблеми когнітивної семантики.
47. Концептуальної картини світу: етнічний та мовний складники.
48. Методика концептуального аналізу.
49. Концептуальний аналіз в Україні та за її межами у ХХ – на початку ХХІ ст.
50. Лінгвoseміотика: витоки (Ф де Соссюр і його вчення про семіологію).
51. Історія становлення лінгвoseміотики.
52. Лінгвістична концепція Ч. Пірса.
53. Лінгвістична концепція Ч. Моріса.
54. Лінгвoseміотика: предмет, цілі, завдання.
55. Типологія мовного знаку (Ч. Пірс, Ч. Морріс).
56. Лінгвoseміотичні студії в Україні та за її межами у ХХ – на початку ХХІ ст.

Критерії оцінювання самостійної роботи

№	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Правильність та повнота відповіді.	3 балів
2.	Дослідницьких характер роботи. Самостійність висновків.	2 бали
Разом		5 балів

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль проводиться у письмовій формі і складається з 3х питань, 2х теоретичних і 1го практичного. Максимальна кількість балів за теоретичне питання – 10 балів, за практичне – 5 балів. Навчальним планом передбачено по 3 модульних контролі з «Загального мовознавства» та «Історії лінгвістичних вчень» на денній формі навчання.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Форма проведення семестрового контролю - письмова.

Тривалість проведення: 1 година 20 хвилин.

Максимальна кількість балів: 40 балів.

1 та 2 питання – теоретичні, 1 питання з курсу «Загальне мовознавство», 2 з курсу «Історія лінгвістичних вчень», 15 балів за кожне з питань. Максимальна кількість балів за теоретичне питання ставиться за повну, логічно побудовану відповідь та за відсутності граматичних та лексичних помилок.

3 питання - практичне, 10 балів. Максимальна кількість балів за практичне питання ставиться за правильну відповідь та за відсутності граматичних та лексичних помилок

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

1. Предмет і методи мовознавства.
2. Мова як системно-структурне утворення. Динаміка мовних систем.
3. Синтагматико-парадигматична модель мови. Поняття ярусів мови та її одиниць.
4. Мова і суспільство. Поняття соціолінгвістики та діалектології.
5. Форми функціонування літературної мови. Поняття норми і кодифікації.
6. Лінгвометодологія: цілі, завдання, напрями розвитку.

7. Поняття наукової революції. Наукові революції в лінгвістиці і передумови їх звершення.
8. Структурна лінгвістика: завдання, основні напрями дослідження.
9. Американський дескриптивізм: цілі, завдання, основні напрями. Лінгвістичні концепції Л. Блумфільда, З. Херріса. Ч. Хоккета.
10. Європейський структуралізм і І. О. Бодуен де Куртене.
11. Празький лінгвістичний гурток і вплив його ідей на сучасне мовознавство.
12. Копенгагенська лінгвістична школа: принципи і параметри дослідження мови.
13. Глосематика як особливий напрям структуралізму. Основні принципи опису мови у глосематиці.
14. Американська лінгвістика ХХ ст.: основні рольові теоретичні моделі.
15. Хомськiанська революція: передумови звершення.
16. Лінгвістична концепція Н. Хомського: еволюція ідей.
17. Філософські та лінгвістичні витоки генеративізму: «Картезіанська лінгвістика» Н. Хомського.
18. Еволюція понять глибинної та поверхневої структур у генеративній граматиці.
19. Аналіз структури речення за принципами генеративної граматики.
20. Теорія керування та зв'язування: принципи і методи дослідження.
21. Фразова структура речення: поняття клаузи і конститuenta.
22. Програма мінімалізму: цілі і завдання. Модель принципів і параметрів у програмі мінімалізму.
23. Концептуальної картини світу: етнічний та мовний складники. Методика концептуального аналізу.
24. Лінгвосеміотика: витоки, предмет, цілі, завдання.
25. Мова як система знаків. Типологія мовного знаку (Ч. Пірс, Ч. Морріс).

Присутність на практичних заняттях	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Бали за роботу на практичних заняттях	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Виконання самостійної роботи		5	5		5	5		5	5
Проміжний контроль	Модульна контрольна робота (25 балів)			Модульна контрольна робота (25 балів)			Модульна контрольна робота (25 балів)		
Кількість балів за модулі	71 бал			71 бал			71 бал		
Кількість балів за семестр	213 балів								

«ІСТОРІЯ ЛІНГВІСТИЧНИХ ВЧЕНЬ»

Разом: 90 год.: лекції – 18 год., практичні заняття – 18 год., самостійна робота – 33 год., модульний контроль – 6 год., екзамен – 15 год.

Модулі	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II			
Назва модуля	Розвиток мовознавства науки				Становлення мовознавства як науки			
Теми лекцій та практичних	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8
Присутність на лекціях	1	1	1	1	1	1	2	1
Присутність на практичних заняттях	1	1	1	1	1	1	2	1
Бали за роботу на практичних заняттях	10	10	10	10	10	10	20	10
Виконання самостійної роботи			5		5		5	
Проміжний контроль				Модульна контрольна робота (25 балів)	Модульна контрольна робота (25 балів)		Модульна контрольна робота (25 балів)	
Кількість балів за модулі	78 балів				120 балів			
Кількість балів за семестр	198 балів							
Підсумковий контроль	Екзамен (40 балів)							

**Заочна форма навчання
«ЗАГАЛЬНЕ МОВОЗНАВСТВО»**

**Разом: 90 год.: лекції – 6 год., практичні заняття – 6 год.,
самостійна робота – 63 год., екзамен – 15 год.**

Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II		
Назва модуля	Мова як системно-структурне утворення.		Синтагматико-парадигматична модель мови.		
Теми лекцій та практичних	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5
Присутність на лекціях	1		1		1
Присутність на практичних заняттях		1		1	1
Бали за роботу на практичних заняттях		10		10	10
Виконання самостійної роботи	5	5		5	5
Кількість балів за модулі	22 бали		34 бали		
Кількість балів за семестр	56 балів				
Підсумковий контроль	Екзамен (40 балів)				

«ІСТОРІЯ ЛІНГВІСТИЧНИХ ВЧЕНЬ»

**Разом: 90 год.: лекції – 6 год., практичні заняття – 6 год.,
самостійна робота – 63 год., екзамен – 15 год.**

Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II	
Назва модуля	Розвиток мовознавства науки		Становлення мовознавства як науки	
Теми лекцій та практичних	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4
Присутність на лекціях	1	1	1	1

Присутність на практичних заняттях		1		1
Бали за роботу на практичних заняттях		10		10
Виконання самостійної роботи		5	5	5
Кількість балів за модулі	18 балів		23 бали	
Кількість балів за семестр	41 бал			
Підсумковий контроль	Екзамен (40 балів)			

Освітня програма 035.04.02 Мова і література (німецька)

«ЗАГАЛЬНЕ МОВОЗНАВСТВО»

Разом: 90 год.: лекції – 12 год., практичні заняття – 12 год., самостійна робота – 45 год., модульний контроль – 6 год., екзамен – 15 год.

Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II			Змістовий модуль III		
	Назва модуля								
	Мова як системно-структурне утворення.			Синтагматико-парадигматична модель мови.			Становлення мовознавства як науки: наукової парадигми, лінгвістичні студії		
Теми лекцій та практичних	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9
Присутність на лекціях	1		1	1		1		1	1
Присутність на практичних заняттях		1	1		1	1	1		1
Бали за роботу на практичних заняттях		10	10		10	10	10		10
Виконання самостійної роботи		5	5		5	5		5	5
Проміжний контроль	Модульна контрольна робота (25 балів)			Модульна контрольна робота (25 балів)			Модульна контрольна робота (25 балів)		
Кількість балів за модулі	59 балів			59 балів			59 балів		
Кількість балів за семестр	177 балів								

«ІСТОРИЯ ЛІНГВІСТИЧНИХ ВЧЕНЬ»

Разом: 90 год.: лекції – 18 год., практичні заняття – 18 год., самостійна робота – 33 год., модульний контроль – 6 год., екзамен – 15 год.

Модулі	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II			
Назва модуля	Розвиток мовознавства науки				Становлення мовознавства як науки			
Теми лекцій та практичних	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8
Присутність на лекціях	1		1	1	1		1	1
Присутність на практичних заняттях		1	1	1		1	1	1
Бали за роботу на практичних заняттях		10	10	10		10	10	10
Виконання самостійної роботи			5		5		5	
Проміжний контроль			Модульна контрольна робота (25 балів)		Модульна контрольна робота (25 балів)		Модульна контрольна робота (25 балів)	
Кількість балів за модулі	66 балів				96 балів			
Кількість балів за семестр	162 бали							
Підсумковий контроль	Екзамен (40 балів)							

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна навчальна література

1. Вступ до мовознавства: навчальний посібник / [За ред. І.О. Голубовської]. – К.: ВПЦ Київський університет, 2007. – Ч.1. – 99 с.
2. Вступ до мовознавства: навчальний посібник / [За ред. І.О. Голубовської]. – К.: ВПЦ Київський університет, 2010. – Ч.2. – 223 с.

3. Кочерган М.П. Загальне мовознавство / Михайло Петрович Кочерган. – К. : Видавничий центр Академія, 2006. – 464 с.

Додаткова навчальна література

1. Кун Т. Структура научных революцій
http://royallib.com/book/tomas_kun/struktura_nauchnih_revoljutsiy.html
2. Лингвистический энциклопедический словарь / [гл. ред. Ярцева В.Н.]. – М.: Советская энциклопедия, 1990. – 672с.
3. Мечковская Н.Б. Общее языкознание : Структурная и социальная типология языков / Нина Борисовна Мечковская. – Мн. : Амалфея, 2000. – 368 с.
4. Общее языкознание / Н.Б. Мечковская и др. [Под. общ. ред. А.Е. Супруна]. – Мн.: Высшая школа, 1983. – 456 с.
5. Платон. Кратил <http://www.nsu.ru/classics/bibliotheca/plato01/krati.htm>
6. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія / Олена Олександрівна Селіванова. – Полтава: Довкілля, 2006. – 716 с.
7. Селіванова О.О. Актуальні напрями сучасної лінгвістики (аналітичний огляд) / Олена Олександрівна Селіванова. – К.: Фитосоціоцентр, 1999. – 148 с.
8. Семчинський С.В. Загальне мовознавство / Станіслав Володимирович Семчинський. – К.: ОКО, 1996. – 416 с.